

ПІСЛЯ ТРИВОЖНОГО СИГНАЛУ "ЩУРА-РОЗВІДНИКА" ДО ОТРУЄНОЇ ПРИМАНКИ НЕ ПІДІЙДЕ ЖОДЕН З ЧЛЕНІВ ПОПУЛЯЦІЇ

Та й імунітет у шкідників хлібних запасів виробляється практично до всіх отрут гострої дії

Пік розмноження щурів і мишей припадає на весну та осінь. Окрім того, восени відбувається масова міграція гризунів до зерносховищ. Значить псувати збіжжя буде ціла армія шкідників. Сподіватися, що пшениця на сусідньому елеваторі для них виявиться привабливішою - не варто. **Щурів і мишей у природі стільки, що їх, на жаль, вистачить для всіх. Тому краще терміново вживати запобіжних заходів.** Профілактичні кроки (санітарні, санітарно-технічні й технічні) спрямовані на те, щоби позбавити гризунів їх прихистку й перекрити доступ до їжі.

Усіх гризунів об'єднують загальні ознаки - висока плодючість, ненажерливість, вміння адаптуватися практично до будь-яких умов, гострий слух і добре розвинений нюх. Вони надзвичайно точно розрізняють запахи, що допомагає їм відшукувати їжу на доволі значних відстанях. Завдяки розвиненим чутливим органам щурі й миші безпомилково орієнтуються в просторі, швидко запам'ятовують деталі будівлі, куди вони поселяються.

Такі якості відчутно перешкоджають людям боротися з цими шкідниками. А взагалі, щурі й миші - досить розумні істоти, в котрих сильно розвинений інстинкт самозбереження. Тож до їх знищення теж треба підходити з усією серйозністю. **Зокрема спочатку варто визначити вид гризунів, їх чисельність, фазу розвитку популяції та щільність заселення, а після цього - спосіб дератизації і загальний обсяг робіт.**

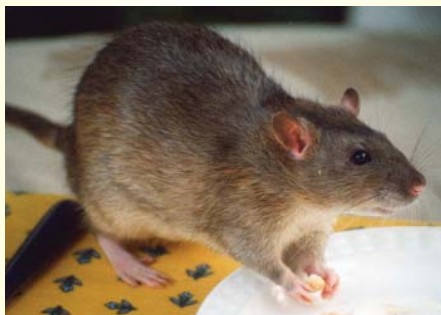
Знищувальні заходи зорієнтовані на чотири основні підходи: хімічний (застосування отруєних приманок і газоутворених речовин), фізичний (механічні знаряддя відловлювання та знищення), біологічний (використання природних ворогів гризунів - кішок, собак, птахів) і бактеріологічний (застосування мікробів і вірусів).

Хімічний метод - найбільш популярний. Отруйні речовини (родентициди) діють при надходженні у систему травлення, легені або печінку шкідника. Отруйні приманки випускають у формі зернових сумішей, пігулок, розчинів,

брикетів, паст, галет, суспензій тощо. **Виявлено, що привабливість певних продуктів для щурів зумовлена місцем їх постійного перебування.**

Зокрема шкідники, які живуть на елеваторах і в зерносховищах, з готовністю поїдають м'ясні продукти. Окрім м'ясних і рибних відходів, для виготовлення приманок використовують каші, борошно, свіжі та варені овочі тощо. Спекотної пори року застосовують приманки на основі води з додаванням цукру та баштанних культур. **Узимку ж, навпаки, - краще продукти з мінімальною кількістю вологи.**

Синтетична отрута поділяється на дві групи - гострої дії і пролонгованої (антикоагулянти). Перші (гризуни гинуть після разового поїдання приманки через кілька годин) - це фосфід цинку, сполуки миш'яка, стрихнін, монофторин, шоксин, фтороцетамід тощо. Усі вони дуже токсичні й надзвичайно небезпечні для людей, тварин, птиці й довкілля. **Щоправда, за відносно прийнятної ціни ефективність таких приманок невисока з огляду на швидку адаптацію до них шкідників хлібних запасів.**

Недарма ж у всьому світі використанні приманок на основі згаданої отрути заборонено. Слід враховувати й те, що щурі постійно передають одні одним інформацію і після тривожного сигналу "розвідника-камікадзе" до отруєної приманки не доторкнеться жоден з членів щуриної колонії. **З часом у гризунів виробляється або "бар'єр", або імунітет практично до будь-якої отрути гострої дії. Тому-то її періодично необхідно міняти.**

Отрута подовженого в часі впливу знижує спроможність крові згортатися і пошкоджує стінки кровоносних судин. При одночасному потрапленні до організму гризуна незначної кількості антикоагулянту симптоми ураження майже не виявляються. **Щоправда, приманки "Шторм" і "Крисина смерть № 1" за рахунок особливої технології ретельного перемішування компонентів ефективні й за разового поїдання.**

Коли ж це відбувається щоденно, концентрація отрути в організмі зростає. Як наслідок - крововилив і смертельна кровотеча. Перед цим же вони

відчувають задиху, виходять на повітря й гинуть за межами приміщення. Там переважно й варто зачищати трупи знищених шкідників.

Для боротьби з ними можна застосовувати й гази (сірчаний, вуглекислий, хлор, окис етилену тощо), які спричиняють повну загибель шкідників. **Звичайно, якщо вони не повтікають з отруєної зони. Що ж до фізичних способів знешкодження гризунів, то в умовах елеваторів і зерносховищ вони малоефективні, оскільки не спричиняють їх масової загибелі. Краще їх поєднувати з іншими методами.**

А ось біологічні технології винищення шкідників можна застосовувати лише на відкритій природі. Для закритих приміщень вони не підходять. Ефективність бактеріального методу (зараження щурів і мишей штамми сальмонели) до кінця не з'ясована й коливається в інтервалі від 60 до 80%. **Але слід пам'ятати, що застосування такого способу призводить до сильного забруднення довкілля, небезпечного для людей і домашніх тварин.**

Останнім часом з'явилися альтернативні методи боротьби з гризунами на основі використання ультразвуку чи електричного струму. Системи, що випромінюють звукові й ультразвукові частоти великої потужності ("Корнет", "Сонар"), травмують слуховий апарат шкідників і змушують їх полишати опромінювану територію упродовж 2-3 тижнів. **Є також знаряддя, які посилюють смертельний розряд електричного струму, миттєво знищуючи шкідника (наприклад, "Rat Zapper"). Ці заходи, звісно, простіші й гуманніші, але й ціна на них відповідна.**

Боротьбу з гризунами хлібних запасів варто вести систематично, комбінуючи різні методи й засоби. Але застосування навіть найбільш ефективних технологій від повторного заселення шкідниками не уберігає. **Головне, в погоні за ефективністю не варто забруднювати довкілля. Нам тут жити!**

За матеріалами спеціалізованої преси підготувала прес-служба редакції.

